

Bijlage 8. Resultaten van de enquêtes voor de indeling van typologieën

Deze peiling werd uitgevoerd in 2010.

1. RÉSEAU DE SURVEILLANCE SANITAIRE DE LA FAUNE SAUVAGE (RSSFS)

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	netwerk
1.2.	Partners op het terrein : DNF (Dpt Nature et Forêts) en DEMNA (Dpt des Milieux Nat) van de SPW, zelfstandige dierenartsen, technische eenheden van Defensie (militairen), jachtraden, bijzondere wachters Partners in laboratoria en beheer: ULg, CODA, FAVV, ARSIA, WIV, ITG, Referentielaboratorium Vector Born Dis, en buitenlandse laboratoria (Frankrijk, Duitsland)
1.3.	meervoudig
1.4.	voorkomende en exotische ziekten
1.5.	sommige ervan zijn zoönosen, andere hebben alleen een invloed op de gezondheid van productiedieren of in het wild levende dieren
1.6.	in het wild levende fauna
1.7.	regionaal
2.	ja
3.1.	ja
3.2.	ja De wetenschappelijke comités zijn specifiek voor thesis onderwerpen van doctoraat studenten die meewerken aan het project (begeleidingscomités). Er wordt op federaal niveau gewerkt aan de oprichting van een werkgroep « wildlife ».
3.3.	ja
4.	Representatief monster; niet-representatief monster In de actieve bewaking is het monster representatief voor de bestudeerde populatie. Dat is niet het geval in de passieve bewaking
5.	ja
6.1.	ja
6.2.	ja
6.3.	middelmatig
6.4.	goed
7.	ja
8.	neen
9.1.	ja; vulgarisatie conferenties, cursussen voor jagers
9.2.	ja; Individuele resultaten : systematisch mail naar terreinactoren ; Globale resultaten : jaarverslag
10.	ja ; opleiding en bijscholing van terreinactoren worden georganiseerd in de faculteit (auditorium en autopsiezaal)
11.1.	neen; Nog niet ! Men denkt eraan ..
11.2.	neen

2. BLUETONGUE

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	systeem
1.2.	FAVV, CODA, DGZ-ARSIA
1.3.	specifiek; BTV-8 serotype, maar ook BTV1-1, BTV-6, BTV-11 (circulerende serotypes in BE sinds 2006)
1.4.	gereguleerde ziekte sinds 2006
1.5.	neen
1.6.	runderen, kleine herkauwers, in het wild levende fauna, insecten
1.7.	federaal ; regionaal (in het wild levende fauna) ; Europees (wetgeving 1266/2007)
2.	ja; Aantonen van circulatie voor BTV-8 (freedom of disease of prove of 'low risk zone') Bepalen van (sero)prevalentie van BLT

	Evaluatie van verplichte vaccinatiecampaagnes. Verhoogde waakzaamheid (abortus bij runderen en kleine herkauwers worden onderzocht op BTV).
3.1.	ja; Coördinatie via FAVV/Uivoering CODA, DGZ en ARSIA (winterwerking)
3.2.	ja; CODA-CERVA (CDD-ERA)
3.3.	ja
4.	volledig; Voor wat betreft de Runderpopulatie (schapen en geiten worden niet of nauwelijks actief bemonsterd)
5.	ja; RT-PCR positief al dan niet bevestigd met 2de staalname en/of virusisolatie ; seropositief staal (in geval van sentinelsysteem).
6.1.	ja
6.2.	ja
6.3.	middelmatig; BTV was 'hot' topic in 2007 (goede klinische beoordeling en alertness). Sinds verplichte vaccinatie is het aantal 'klinische' gevallen sterk gedaald maar is tevens de 'alertness' sterk verminderd van de d'artsen en veehouders (aantal 'verdachte' gevallen daal).
6.4.	goed
7.	ja; CODA-CERVA
8.	ja; Gegevens van FAVV (analyse door CODA-CERVA (CDD-ERA) in opdracht FAVV
9.1.	ja; Ronde tafel FAVV, publicaties, rapporten, werkgroepen
9.2.	ja
10.	ja; Er zijn duidelijke instructies geschreven door het FAVV, dienstvergaderingen voor D'artsen en technische meetings tussen CODA-CERVA, DGZ en ARSIA. Instructies worden opgemaakt: E502,E503,E504,E402
11.1.	ja; Protocol voor sentinel en follow up
11.2.	?

3. RUNDERBRUCCELLOSE

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	systeem
1.2.	FAVV, CODA, CDD-ERA, ARSIA, DGZ, dierenartsen, rundveehouders
1.3.	multiple; Bloedmonsters worden gebruikt voor onderzoek op meerdere dierenziekten
1.4.	officieel Brucellose vrije status
1.5.	ja
1.6.	runderen
1.7.	federaal
2.	ja; Aantonen vrijheid van ziekte, snelle detectie bij herintroductie brucellose
3.1.	ja; FAVV, CDD-ERA, ARSIA, DGZ
3.2.	ja; FAVV Stafdirectie RB, CDD-ERA
3.3.	ja; Medewerkers van stuurcomité
4.	representatief monster at random onderzoek en onderzoek van bepaalde risicocategorieën
5.	ja; Beslissingsboom diagnostiek
6.1.	ja; Onder andere via onderzoek verwerpingen, tracing-on en tracing-back bij verdenking of geval
6.2.	ja; Jaarlijkse geprogrammeerde 'at random' selectie gecombineerd met onderzoek van bepaalde risicocategorieën (b.v. import uit 'non OBF MS')
6.3.	middelmatig ; Abortusonderzoek is afhankelijk van de notificatie van klinische vaststellingen in eerste lijn door de veehouder en in tweede lijn door de bedrijfsdierenarts
6.4.	goed; Soms wordt er onvoldoende rekening gehouden met de vooropgestelde 'study design' omwille van budgettaire redenen of door beslissingen van het management
7.	Ja; Confirmatietesten, gespecialiseerd onderzoek (cultuur, typering serovar)
8.	Ja; Probleem: beschikbaarheid gegevens in LIMS, interpretatie resultaten, ontbreken van gevalideerde overzichtstabel
9.1.	Ja; Jaarlijkse dienstvergaderingen voor de dierenartsen, studieavonden georganiseerd door ARSIA/DGZ voor dierenartsen / info aan rundveehouders via vakliteratuur
9.2.	Neen; Algemene info terug te vinden in het Jaarverslag FAVV, Trends and Sources report
10.	Ja; Dienstvergaderingen bedrijfsdierenartsen
11.1.	Ja; CDD-ERA
11.2.	Ja; ISO normering, kwaliteitshandboek Laboratoria

4. RUNDERTUBERCULOSE (MYCOBACTERIUM BOVIS)

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	systeem
1.2.	FAVV, CODA, CDD-ERA, ARSIA, DGZ, dierenartsen, rundveehouders
1.3.	specifiek
1.4.	Officieel tuberculose vrije status
1.5.	ja
1.6.	runderen
1.7.	federaal
2.	Ja; Aantonen vrijheid van ziekte, snelle detectie van nog steeds opduikende sporadische gevallen of haarden
3.1.	Ja; FAVV, CDD-ERA
3.2.	Ja; FAVV Stafdirectie RB, CODA, CDD-ERA
3.3.	ja
4.	volledig; representatieve bemonstering
5.	Ja; Wettelijk vastgelegd in KB 17 oktober 2002
6.1.	Ja; Systematisch onderzoek van verdachte letsels vastgesteld tijdens post-mortem keuring in het slachthuis
6.2.	Ja; Doorgedreven epidemiologisch onderzoek en opvolging naar aanleiding van een verdenking, geval of haard
6.3.	goed
6.4.	Combinatie van tuberculatie en gamma-interferon onderzoek beter combineren voor 'early detection', gebruik van serologische testen (ELISA) in toekomst, meer controle op de uitvoering van de tuberculatie door praktijkdierenarts goed tot middelmatig
7.	ja
8.	ja en neen; Ja, geprogrammeerde tuberculaties tijdens wintercampagne worden geregistreerd in Excel door ARSIA en DGZ, Nee: informatie over resultaten tuberculatie bij aankoop en algemene staltuberculaties buiten de wintercampagne: Info is moeilijk te verkrijgen
9.1.	Ja; Dienstvergaderingen bedrijfsdierenartsen, wellicht onvoldoende sensibilisering van post-mortem keurders
9.2.	Ja; Algemene informatie terug te vinden in het Jaarverslag FAVV, Trends and Sources report
10.	ja en neen ; Basisopleiding Ja. Nee voor bijscholing, belang van een correcte uitvoering van de tuberculatie wordt benadrukt in de dienstvergaderingen voor de bedrijfsdierenartsen
11.1.	Ja; CDD-ERA
11.2.	neen

5. ABORTUSPROTOCOL

Expert 1

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	systeem
1.2.	FAVV, CODA, ARSIA, DGZ, FOD, praktijkdierenartsen, veehouders
1.3.	Meervoudig ; A priori, de verschillende als abortus opwekkend erkende pathogenen, al naargelang van de beschikbare diagnosemiddelen
1.4.	Naargelang van de pathogene agentia: bijv:Brucellose: uitgeroeide aangifteplichtige ziekte; Q-koorts: potentieel zoönotisch; Neosporose: endemisch en van economische aard
1.5.	Naargelang van de pathogene agentia: Brucellose en Q-koorts : ja , Neosporose : neen
1.6.	Runderen, kleine herkauwers
1.7.	Federaal
2.	ja; opsporing van brucellose, identificatie van nieuwe pathogene agentia, bewaking van pathogenen die abortus veroorzaken

3.1.	ja
3.2.	Neen
3.3.	ja; Een « abortus » dierenarts van ARSIA en DGZ
4.	Volledig vanwege aangifteplicht voor abortus voor alle beslagen op het grondgebied
5.	Ja ; het begrip « geval van abortus » is gedefinieerd.
6.1.	ja; Maar noodzakelijkerwijs onvolledig (vroeg abortussen, embryosterfte, ...)
6.2.	neen; Het ware verstandig om bijv. een onderzoek voor te stellen van een aantal verworpen vruchten die zonder analyseaanvraag naar het destructiebedrijf worden verzonden
6.3.	Middelmatig wat de beschikbare diagnosemiddelen betreft. Slecht wat het aantal aangiften uit vrees voor sanitaire maatregelen betreft
6.4.	Thans niet van toepassing
7.	Ja (CODA)
8.	ja; Lims + Sanitrace => Access+Excel
9.1.	ja
9.2.	ja; dienstvergaderingen FAVV, artikelen in de landbouwerspers, conferenties,...
10.	neen
11.1.	neen
11.2.	ja; Op basis van Sanitrace is het mogelijk het aantal vrouwelijke dieren te kennen die drachtig kunnen zijn en dus een abortus kunnen krijgen.

Expert 2

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	systeem
1.2.	FAVV, CODA, DGZ, ARSIA, dierenartsen, veehouders
1.3.	meervoudig
1.4.	Brucellose België vrij
1.5.	ja
1.6.	Runderen, kleine herkauwers
1.7.	Federaal
2.	ja; maakt deel uit van het geheel
3.1.	ja
3.2.	neen; nog niet, zal wel worden opgericht
3.3.	ja; dierenarts verantwoordelijk voor het protocol zowel in Vlaanderen als Wallonië
4.	volledig
5.	Ja ; abortus is gedefinieerd
6.1.	ja; abortus is een symptoom, (natuurlijk kunnen bepaalde vroeg abortussen asymptomatisch zijn)
6.2.	ja; elke abortus dient gemeld te worden. In de studie is naar voren gekomen dat er tussen 5 à 8000 abortussen dienen onderzocht te worden op jaarbasis
6.3.	Goed tot middelmatig; niet alle abortussen worden onderzocht
6.4.	goed
7.	ja
8.	ja; LIMS, acces, Excel
9.1.	ja; vulgariserende artikels, voordrachten voor veehouders en dierenartsen, verdere ondersteuning in bepaalde andere ziekten dan Brucellose die gevonden worden
9.2.	neen; er is geen wekelijks of maandelijks bulletin
10.	Neen
11.1.	Neen
11.2.	ja

6. ZIEKTE VAN AUJESZKY

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	plan

1.2.	FAVV, CODA, DGZ, ARSIA, erkende dierenartsen
1.3.	De sera worden ook gebruikt voor het bewakingsprogramma voor salmonella bij varkens multiple
1.4.	Gereguleerde ziekte, uitgerooid bij gedomesticeerde varkens, de officieel vrije status wordt in 2011 aangevraagd
1.5.	Neen
1.6.	varkens
1.7.	Federaal
2.	Ja; Bewaking van de vrije status van de bedrijven (opvolgingstest)
3.1.	Neen; Wel een ad hoc technische werkgroep
3.2.	Neen; Wel een ad hoc technische werkgroep
3.3.	Ja; FAVV, in het verleden specifieke Aujeszkydierenartsen
4.	Volledig; Alle varkensbedrijven vallen onder het programma. De varkens in een bedrijf worden steekproefsgewijs bemonsterd.
5.	Ja; Zie KB
6.1.	Ja; De ziekte is aangifteplichtig. Klinische verdenkingen moeten gemeld worden aan het FAVV. De bedrijfsdierenarts moet om de 4 maanden een klinisch onderzoek uitvoeren
6.2.	Ja; Om de 4 maanden moet een beperkte steekproef (opvolgingstest) uitgevoerd worden
6.3.	Middelmatig; De klinische symptomen van de ziekte van Aujeszky bij vleesvarkens zijn niet typisch
6.4.	goed
7.	Ja (CODA)
8.	Ja ; LIMS laboratoria, extract van LIMS in Acces
9.1.	Ja ; Dienstinstructies
9.2.	Neen
10.	Neen
11.1.	Neen
11.2.	Neen

7. AVIAIRE INFLUENZA

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	
1.3.	Specifiek
1.4.	Gereguleerd
1.5.	ja
1.6.	Vogels/pluimvee; in het wild levende fauna
1.7.	Federaal
2.	ja
3.1.	ja
3.2.	ja
3.3.	Neen
4.	Representatief monster
5.	ja
6.1.	ja
6.2.	ja
6.3.	slecht
6.4.	Middelmatig
7.	ja
8.	Ja; IMS CODA & ExtLab FAVV
9.1.	Ja (weinig frequent)
9.2.	Ja ; jaarverslag Trends and Sources
10.	Neen
11.1.	Ja (gevalideerd door DG SANCO)
11.2.	Neen

8. SALMONELLA

food

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, WIV, Laboratoria
1.3.	Specifiek
1.4.	Gereguleerd (zoönose Richtlijn)
1.5.	ja
1.6.	Volksgezondheid, menselijke voeding
1.7.	Federaal
2.	Ja; Voor pluimvee : moet worden uitgeroeid ; er is geen doelstelling (bijv. aanwezigheid of afwezigheid) voor elk levensmiddel
3.1.	Neen
3.2.	Ja; sci com evalueert elk jaar het bemonsteringsplan
3.3.	Neen
4.	Representatief monster
5.	Niet van toepassing voor levensmiddelen
6.1.	Neen
6.2.	ja
6.3.	Niet van toepassing
6.4.	goed
7.	ja
8.	ja (Food lims van het FAVV)
9.1.	?
9.2.	Ja (jaarverslag van het FAVV)
10.	Ja; Er zijn opleidingen, maar niet elk jaar
11.1.	?
11.2.	?

feed

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaar
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, ook labo's: CODA voor serotypering
1.3.	specifiek
1.4.	Endemisch
1.5.	Ja; Vaak exotische serotypes, soms ook Enteritidis of Typhimurium
1.6.	diervoeding
1.7.	Federaal
2.	Ja; Certificatie: indien staal positief wordt er geen certificaat afgeleverd
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	?
4.	representatief monster; grondstoffen en samengestelde voeders
5.	Ja; Indien <i>Salmonella</i> geïsoleerd, is staal positief
6.1.	Neen
6.2.	ja
6.3.	Middelmatig; te beoordelen in functie van risico's en volume van voeders
6.4.	Middelmatig
7.	Ja; Voor isolatie en serotypering
8.	?
9.1.	Ja; Er wordt geen certificaat afgeleverd indien staal positief
9.2.	Ja; Rapportering in Trends and Sources. Andere?
10.	?
11.1.	Ja; In Sci Com: opvolging van monitoring
11.2.	neen

Pluimvee

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, DGZ, ARSIA, CODA, pluimveehouders
1.3.	Specifiek
1.4.	Gereguleerde zoönose
1.5.	ja
1.6.	pluimvee
1.7.	Federaal
2.	ja
3.1.	
3.2.	
3.3.	
4.	volledig
5.	ja
6.1.	Neen
6.2.	ja
6.3.	Niet van toepassing
6.4.	Middelmatig; afhankelijk van wie de stalen neemt
7.	ja
8.	Neen
9.1.	ja
9.2.	Neen
10.	Neen
11.1.	ja (FVO)
11.2.	Neen

Varkens

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, DGZ, ARSIA, CODA, varkenshouders
1.3.	Specifiek
1.4.	Geregelementeerde zoönose
1.5.	ja
1.6.	varkens
1.7.	federaal
2.	ja
3.1.	Ja; Enkel op het niveau van de dierlijke productie en slachthuizen
3.2.	
3.3.	ja
4.	Volledig; enkel op bedrijven met vleesvarkens
5.	ja
6.1.	Neen
6.2.	ja
6.3.	Niet van toepassing
6.4.	Middelmatig; De staalname is een zwak element
7.	ja
8.	ja
9.1.	ja
9.2.	Ja; Is echter steeds mogelijk in nodig/nuttig. Er werden reeds infosessies georganiseerd voor de vleesvarkenshouders
10.	Neen; Er is wel een document beschikbaar met de beschrijving en tips op de website van DGZ en ARSIA
11.1.	Neen
11.2.	Neen

9. KLASSIEKE VARKENSPEST

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaar
1.1.	Plan
1.2.	Regio's, universiteiten
1.3.	specifiek; Voor het CODA is het specifiek klassieke varkenspest, of de stalen ook voor andere analyses gebruikt worden is niet door ons geweten.
1.4.	Uitgeroeide ziekte
1.5.	Neen
1.6.	In het wild levende fauna
1.7.	regionaal: ULg voor Waals Gewest en FAVV voor pour NATUUR EN BOS VOOR VLAANDEREN
2.	ja
3.1.	?
3.2.	?
3.3.	?
4.	een percentage van de afgeslacht everzwijnen tijdens de jacht in Wallonië, in Vlaanderen weet ik het niet
5.	ja; Richtlijn 2001/89/EG van de Raad van 23 oktober 2001 betreffende maatregelen van de Gemeenschap ter bestrijding van klassieke varkenspest
6.1.	neen; Er is uiteraard binnen het kader van bedrijfsbegeleiding en epidemiosurveillance de 3 maandelijke bezoeken (4x/jaar) van de bedrijfsdierenarts (passieve monitoring) en Export/Import testing voor KI centra (beren).
6.2.	ja; Bemonsteringsplan bij regio's.
6.3.	goed
6.4.	
7.	Ja; Virologische analyse gebeurt in het CODA, de serologische analyses gebeuren bij DGZ of ARSIA, in geval van positief resultaat wordt het staal in de neutralisatietest door het reflat hertest
8.	?
9.1.	Ja; naar de EC toe
9.2.	?
10.	?
11.1.	?
11.2.	?

10. EQUINE INFECTIEUZE ANEMIE

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Plan
1.2.	FAVV, CODA
1.3.	Specifiek
1.4.	Een niet voorkomende ziekte in België, gereguleerd
1.5.	Neen
1.6.	paarden
1.7.	Federaal
2.	?
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	neen; Ik veronderstel dat er binnen het FAVV wel een coördinatie gebeurt, maar het CODA is hierbij niet betrokken
4.	Dieren die in contact geweest zijn met positieve dieren
5.	Een « geval » is een serologisch positief paard en ik veronderstel dat dit ergens moet gedefiniëerd staan
6.1.	Neen
6.2.	?
6.3.	Vermits wij als labo enkel de stalen hebben geanalyseerd en totaal niet betrokken waren geweest bij de praktische uitvoering voor de opsporing en opvolgen van de dieren, is dit moeilijk te beoordelen. Vermits er toch wel een aantal andere positieve dieren werden

	opgespoord toont dit wel aan dat de bewaking goed moet zijn geweest.
6.4.	Ik ben niet op de hoogte dat er nog een verdere bewaking is geprogrammeerd
7.	Wij als reflab werden enkel verwittigd dat er stalen gingen toekomen en dat de resultaten dringend waren.
8.	?
9.1.	?
9.2.	Via de website van het FAVV konden we feedback vinden
10.	?
11.1.	?
11.2.	?

11. Q-KOORTS

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, CODA, MCC, CDL, erkende dierenartsen
1.3.	specifiek + meervoudig; Melk wordt enkel getest voor Q-fever, abortussen worden getest voor meerdere agentia
1.4.	Momenteel niet gereguleerde ziekte. In de toekomst gereguleerde ziekte.
1.5.	ja
1.6.	Kleine herkauwers
1.7.	Federaal
2.	Ja; Uitscheiding in de melk of bij abortus opsporen
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	Ja (FAVV)
4.	exhaustive ; Alle bedrijven met melkgeiten en melkschape die melk produceren voor verkoop. Voor kleine herkauwers is de bemonstering volledig omdat de matrix tankmelk is. Voor kleine herkauwers wordt alleen bemonsterd in bedrijven met meer dan 60 dieren.
5.	Ja; geval = positieve PCR
6.1.	Ja (abortus)
6.2.	Ja; testen van tankmelk om de 2 maanden
6.3.	Slecht; Te laag niveau van melding
6.4.	goed
7.	ja
8.	ja
9.1.	Ja; Website FAVV
9.2.	Neen
10.	Neen
11.1.	Neen
11.2.	Neen

12. BOTULISME

Expert 1

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Plan
1.2.	FAVV, DGZ, ARSIA, WIV
1.3.	Specifiek
1.4.	Zoönoserichtlijn, bijlage 2 (te bewaken al naargelang van de epidemiologische situatie)
1.5.	Ja
1.6.	runderen
1.7.	Federaal, regionaal
2.	Neen
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	Neen
4.	niet-representatief monster; Alleen op basis van de passieve bewaking
5.	Neen

6.1.	ja
6.2.	Neen
6.3.	Goed tot middelmatig
6.4.	Niet van toepassing
7.	ja (WIV voor diagnose)
8.	neen (Excel)
9.1.	ja; - infomails van ARSIA voor de dierenartsen; - Arsia-Infos, maandblad van ARSIA voor de veehouders; - Conferenties voor dierenartsen en/of veehouders.
9.2.	Neen
10.	Neen
11.1.	Neen
11.2.	Neen

Expert 2

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Plan
1.2.	FAVV, DGZ, ARSIA, WIV +Faculteit, VDV, IV-DB, landbouworganisaties
1.3.	Specifiek
1.4.	Een gereguleerde ziekte in de lijst van aangiftplichtige ziekten
1.5.	ja
1.6.	runderen
1.7.	Federaal, regionaal
2.	Neen
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	Neen
4.	volledig; Met de passieve monitoring wordt de volledige rundveepopulatie in beschouwing gehouden.
5.	ja; Een geval van botulisme wordt pas een geval wanneer de klinische symptomen overeenstemmen met de bevestiging via labo-analysen
6.1.	ja
6.2.	Neen
6.3.	Goed tot middelmatig
6.4.	Niet van toepassing
7.	ja (WIV voor diagnose)
8.	neen (Excel)
9.1.	ja; Veepeiler heeft tot vervelens toe dierenarts en veehouder trachten bewust te maken van het probleem en is daar ook min of meer in geslaagd
9.2.	ja; Veepeiler houdt de communicatie open hierover
10.	ja; Eerder ja, via een gestructureerde risicochecklist die op DGZ website en Veepeiler website 'voorhanden' is. Het geeft een 'leidraad' aan dierenartsen in het veld en hun veehouders
11.1.	Neen
11.2.	Neen

13. RUNDERLEUCOSE

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, CODA, CDD-ERA, ARSIA, DGZ, bedrijfsdierenartsen, rundveehouders
1.3.	meervoudig ; Bloedmonsters worden gebruikt voor onderzoek op meerdere dierenziekten
1.4.	Officieel Leucose vrije status
1.5.	Neen
1.6.	runderen
1.7.	Federaal
2.	Ja; Aantonen van vrijheid van ziekte, snelle detectie van herintroductie leucose

3.1.	Ja; FAVV, CDD-ERA, ARSIA, DGZ
3.2.	Ja; FAVV Stafdirectie RB, CDD-ERA
3.3.	Ja; Medewerkers van stuurcomité ja
4.	Volledig ; representatieve bemonstering
5.	Ja; Beslissingsboom diagnostiek
6.1.	Ja; Slachthuiscontrole op verdachte lesies
6.2.	Ja; At random serologisch onderzoek gecombineerd met onderzoek van risicocategorieën (b.v. import uit 'non OLF MS')
6.3.	middelmatig ; Wellicht onvoldoende onderzoek van verdachte lesies in het slachthuis, vaststellen van lesies sterk afhankelijk van individuele keurder
6.4.	goed
7.	ja
8.	Ja ; LIMS CODA, ARSIA, DGZ
9.1.	ja en neen ; Dienstvergaderingen bedrijfsdierenartsen, wellicht onvoldoende sensibilisering naar keurders toe
9.2.	Ja; Algemene info terug te vinden in het Jaarverslag FAVV, Trends and Sources report
10.	ja en neen ; Ja basisopleiding, Nee bijscholing: leucose komt onvoldoende aan bod in de dienstvergaderingen omdat deze ziekte ondergeschikt behandeld wordt aan het brucellose onderzoek, keurders worden onvoldoende attent gemaakt op de klinische vormen van leucose
11.1.	Ja; CDD-ERA
11.2.	Ja; ISO normering, kwaliteitshandboek laboratoria

14. WEST-NIJLKOORTS

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, CODA
1.3.	meervoudig ; Voor de paarden: specifiek; voor de vogels worden de stalen ook getest in het kader van het aviaire influenza
1.4.	exotische ziekte die dichterbij komt
1.5.	ja
1.6.	Runderen, vogels/pluimvee, paarden
1.7.	Federaal
2.	ja
3.1.	Neen
3.2.	ja
3.3.	ja
4.	Representatief monster
5.	ja
6.1.	ja
6.2.	ja
6.3.	Middelmatig; beperkt door budget
6.4.	
7.	Neen; Er is geen officieel referentielaboratorium voor WNV in België
8.	ja
9.1.	ja
9.2.	ja
10.	Neen
11.1.	Neen
11.2.	Neen

15. RABIËS

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, WIV, Regio's, dierenartsen, artsen (mensen die gebeten worden door

	verdacht dier komen eerst bij een arts terecht, de arts fungeert hier vaak als klokkenluider)
1.3.	Meervoudig; herkauwers: BSE en rabiës, vossen: onderzoek op rabiës, Echinococcus multilocularis en Trichinella spiralis
1.4.	gereguleerde ziekte, exotische ziekte met risico op import voor wat betreft het klassieke rabiësvirus en opkomende ziekte voor wat betreft de rabiësvirussen (genotype 5 en 6) bij vleermuizen
1.5.	Ja (dodelijk)
1.6.	Vleermuizen zijn reservoirs van genotype 5 en 6, in België gebeurt er op dit ogenblik weinig bewaking in tegenstelling tot de buurlanden waar regelmatig positieve vleermuizen worden gedetecteerd runderen, kleine herkauwers, paarden, gezelschapsdieren, in het wild levende fauna, volksgezondheid
1.7.	federaal, regionaal ; De bewaking gebeurt federaal (FAVV: huisdieren en nutsdieren) en regionaal (nog in kinderschoenen) voor wilde fauna. De surveillance bij wilde dieren wordt op dit ogenblik vooral getrokken door het WIV-ISP.
2.	Ja; De bewaking is gebaseerd op laboratoriumonderzoek bij indicator dieren met verdenking (import, symptomen). Om een minimumsurveillance te onderhouden worden ook indicator dieren ingesloten die dood worden aangetroffen zonder duidelijke doodsoorzaak (bv dode vos in tuin)
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	Ja; Het NRL Rabiës van het WIV-ISP trekt de surveillance bij wilde dieren (vossen, vleermuizen, wasberen,...). Het FAVV organiseert toezicht, controle, euthanasie en transport van verdachte huisdieren en nutsdieren naar het WIV-ISP.
4.	Niet-representatief monster
5.	ja
6.1.	ja
6.2.	Neen
6.3.	middelmatig ;Dit hangt af van de species: de surveillance is ondermaats bij wilde dieren zoals vleermuizen. Bij tamme carnivoren wordt een belangrijk deel van de verdachte gevallen niet gemeld (onwetenheid, laksheid of omwille van illegale import en angst voor de autoriteiten). Bij tamme herkauwers is de surveillance goed omwille van de integratie binnen het BSE netwerk
6.4.	Niet van toepassing
7.	ja
8.	Ja; De Access database van het WIV-ISP heeft alle gegevens tot en met 1994.
9.1.	Neen
9.2.	Ja; Het WIV-ISP stuurt rapport naar gewesten, FAVV en FOD per trimester.
10.	Neen
11.1.	Ja; Het WIV-ISP is geaccrediteerd volgens ISO17025 en doet jaarlijks mee aan ringtesten voor wat betreft de diagnostische testen. Europa en OIE vragen een minimale surveillance activiteit en laboratoriumcapaciteit om de erkenning als rabiës-vrij land te mogen handhaven.
11.2.	Ja; Het WIV-ISP is geaccrediteerd volgens ISO17025 en doet jaarlijks mee aan ringtesten voor wat betreft de diagnostische testen. Voor de gevoeligheid en de specificiteit van de detectie van de verdachte gevallen in het veld zijn er geen performantiedoelstellingen of indicatoren gedefinieerd.

16. BIJENSTERFTE

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Plan
1.2.	Meervoudig; Universiteit Luik - Gembloux Agro-Bio Tech - Unité d'Entomologie, Universiteit

	Gent, Centrum voor Bijenteelt en Eenheid Fysiologie.
1.3.	Meervoudig; De scope van de bewaking is vooral toegespitst op het aspect beschrijving en op de kwantificering van de sterfte in gedomesticeerde bijenkolonies. De eventuele aanwezigheid van ziekten wordt alleen geëvalueerd aan de hand van een vragenlijst of van de symptomatologie of in het kader van een meer punctuele campagne bij middel van laboratoriumanalyses. In het laatste geval worden virosen, mijten, bacteriën en mycosen in aanmerking genomen.
1.4.	Variabel
1.5.	Neen
1.6.	Insect
1.7.	federaal, regionaal; Daar de partners lid zijn van het COST-project (Coloss) zou de bewaking op lange termijn Europees kunnen worden.
2.	ja
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	ja
4.	representatief monster; In de mate van het mogelijke representatief, wat complex blijkt te zijn omdat thans ongeveer een kwart van het geraamde aantal imkers in België geregistreerd is.
5.	ja
6.1.	ja
6.2.	ja (niet systematisch)
6.3.	Middelmatig
6.4.	Middelmatig
7.	ja
8.	ja
9.1.	ja
9.2.	ja
10.	ja
11.1.	Neen
11.2.	Neen

17. BEWAKING VAN ANTIBIOTICARESISTENTIE BIJ DIEREN

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, DGZ, ARSIA, CODA
1.3.	Meervoudig
1.4.	
1.5.	Ja; resistentie kan overgedragen worden van dierlijke bacteriën naar humans en omgekeerd
1.6.	Runderen, varkens, pluimvee
1.7.	Federaal
2.	Ja; opvolgen van de resistentie in de tijd (trends)
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	Ja; verdeeld over de verschillende diensten van het FAVV
4.	Representatieve bemonstering
5.	
6.1.	Neen
6.2.	ja
6.3.	Niet van toepassing
6.4.	Eerste jaar van uitvoering. Nog geen evaluatie mogelijk.
7.	ja
8.	ja
9.1.	Neen; Indien nodig is dit steeds mogelijk. Voorlopig werd nog niets vastgelegd.
9.2.	Neen; Indien nodig is dit steeds mogelijk maar voorlopig niets vastgelegd.
10.	Neen
11.1.	Neen
11.2.	?

18. ECHINOCOCCUS MULTILOCULARIS (VOSSEN)

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Plan
1.2.	regio's (vossen), WIV (test), Ulg (test)
1.3.	Meervoudig; vossenkadavers worden onderzocht op rabiës, <i>Echinococcus multilocularis</i> en <i>Trichinella spiralis</i>
1.4.	opkomende ziekte in Vlaanderen, lijst 1 KB 25 05 2005
1.5.	Ja (dodelijk)
1.6.	in het wild levende fauna, gezelschapsdieren, volksgezondheid, menselijke voeding; Eieren op groenten, bessen. Honden (in mindere mate katten) kunnen fungeren als accidentele tussen- of eindgastheer
1.7.	Regionaal; geen bewaking op dit moment
2.	Neen
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	Neen
4.	representatieve bemonstering; geen symptomen bij vos, screening kan niet op basis van verdenking, in Vlaanderen worden best vossen onderzocht in het zuid-oosten in de nabijheid van het endemisch gebied van het Ardens plateau
5.	Ja; enkel laboratoriumcriterium: aantonen worm in de darm
6.1.	Neen
6.2.	Ja; de studies uit het verleden werden op basis van een geografische bemonsteringsplan uitgevoerd, op dit ogenblik is er weliswaar geen bewaking
6.3.	Niet van toepassing
6.4.	Slacht; geen bewaking op dit ogenblik
7.	Ja; Prevalentieonderzoeken met de referentietest (intestinal scraping) werden de voorbije jaren uitgevoerd door het WIV-ISP (S. Van Gucht) en de Ulg (B. Losson)
8.	Neen; gegevens werden gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften
9.1.	Neen
9.2.	Neen
10.	Neen
11.1.	Neen
11.2.	Neen

19. COLLECTIEVE VOEDSELTOXI-INFECTIES (CVTI)

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, WIV, Agentschap zorg en gezondheid (VG), surveillance santé(CF), netwerk van peillaboratoria, en antigifcentrum.
1.3.	Meervoudig
1.4.	Meldingsplichtige ziekte volgens de Europese regelgeving
1.5.	Ja (niet alle)
1.6.	Volksgezondheid, menselijke voeding
1.7.	Levensmiddelen : federaal, volksgezondheid : gemeenschappen
2.	Ja (niet alle)
3.1.	Neen
3.2.	ja; VTI-TIA platform
3.3.	ja; NRL VTI-TIA in het WIV
4.	Volledig (opgelet : onderrapportering)
5.	ja
6.1.	ja
6.2.	Neen
6.3.	Middelmatig
6.4.	Niet van toepassing
7.	ja

8.	?; Gegevens in beveiligde web-applicatie exporteerbaar naar Excel
9.1.	ja
9.2.	Ja (jaarverslag)
10.	ja
11.1.	?
11.2.	ja; 1 KPI in contract met NRL

20. HANTAVIRUS (KNAAGDIEREN)

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Plan
1.2.	Ministerie van Defensie
1.3.	Specifiek
1.4.	Opkomende ziekte
1.5.	ja
1.6.	volksgezondheid
1.7.	Lokaal
2.	ja
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	ja
4.	Representatief monster
5.	ja
6.1.	ja
6.2.	ja
6.3.	goed
6.4.	Niet van toepassing
7.	ja
8.	ja
9.1.	ja
9.2.	Neen
10.	Neen
11.1.	Neen
11.2.	Neen

21. BEWAKING VAN TEKEN

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Plan
1.2.	Ulg, ARSIA, DGZ,
1.3.	meervoudig; anaplasmosis, TBEV, babesiose
1.4.	Opkomende ziekte
1.5.	ja
1.6.	Runderen, paarden, in het wild levende fauna, volksgezondheid
1.7.	Lokaal
2.	ja
3.1.	Neen
3.2.	ja
3.3.	ja
4.	Representatieve bemonstering
5.	ja
6.1.	ja
6.2.	Neen
6.3.	goed
6.4.	Niet van toepassing
7.	ja
8.	ja
9.1.	ja

9.2.	Neen
10.	Neen
11.1.	Neen
11.2.	Neen

22. RUNDERCYSTICERCOSE

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV: keurders in de slachthuizen
1.3.	Specifiek
1.4.	Gereguleerde ziekte
1.5.	ja
1.6.	Runderen, varkens, volksgezondheid
1.7.	Federaal, Europees
2.	Ja; Ongeschikt verklaren voor menselijke consumptie van vlees dat is aangetast door parasieten (of verplichte koudebehandeling in geval van niet veralgemeende infestatie).
3.1.	Neen
3.2.	Neen
3.3.	DG Controle van het FAVV zou als dusdanig kunnen beschouwd worden: organisatie van de keuringsactiviteiten?
4.	volledig
5.	Ja; Er wordt in de reglementering (V. (EG) nr. 854/2004) onderscheid gemaakt tussen veralgemeende en gelokaliseerde aantasting door cysticercen.
6.1.	Ja; Aantreffen van parasieten bij postmortemkeuring
6.2.	Neen
6.3.	Middelmatig; Grote lokale verschillen tussen het aantal vaststellingen.
6.4.	Niet van toepassing
7.	Neen; Soms worden laboratoria betrokken in geval van betwistingen/schadedossiers.
8.	Ja; Keuringsresultaten worden beheerd in Sanitrace.
9.1.	?; Competentie van DG Controle.
9.2.	Ja; Feedback naar veehouders via Sanitrace + bewijs van afkeuring.
10.	?; Er wordt niets georganiseerd, occasioneel worden door DG Controle algemene opleidingen "Sanitrace" gegeven.
11.1.	Neen
11.2.	Neen

23. IBR (RUNDEREN)

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FOD, FAVV, CODA, ARSIA, DGZ, dierenartsen
1.3.	Specifiek
1.4.	Enzoötische en gereguleerde ziekte
1.5.	Neen
1.6.	runderen
1.7.	Federaal
2.	JA : (1) Opsporing van actieve uitbraken (virusafscheiding) op basis van klinische symptomen – Aangifteplichtige ziekte (2) Serologische tests uitgevoerd in het kader van het vrijwillige bestrijdingsplan (3) Ad random serologische winterscreening
3.1.	JA : Bestrijdingsplan = IBR werkgroep van het Gezondheidsfonds – FOD ; At random screening = CODA & FAVV
3.2.	JA maar INFORMEEL : CODA – Wetenschappelijk Comité FAVV – ARSIA-DGZ
3.3.	JA – ARSIA/DGZ
4.	(1) Opsporing van actieve uitbraken – De hele populatie (2) Serologische tests uitgevoerd in het kader van het vrijwillige bestrijdingsplan – Ongeveer 10% van de Waalse rundveestapel. (3) At random serologische winterscreening 1100 beslagen (van de +- 35000, of +- 3%) die at random zijn geselecteerd
5.	Ja

6.1.	JA <u>gedeeltelijk</u> (verplichte aangifte van klinische verdenkingen). NEEN voor de andere bestanddelen (vrijwillig bestrijdingsplan en at random serologische screening)
6.2.	JA <u>gedeeltelijk</u> (At random serologische screening) NEEN voor de andere bestanddelen (vrijwillig bestrijdingsplan en verplichte aangifte van klinische verdenkingen)
6.3.	MIDDELMATIG TOT SLECHT – onderaangifte van gevallen uit vrees voor de toepassing van beperkende maatregelen in de uitbraken.
6.4.	GOED (at random serologische screening) MIDDELMATIG (serologische tests in het kader van het vrijwillige bestrijdingsplan = vertekend en gedeeltelijk beeld van de prevalentie)
7.	ja
8.	JA –LIMS ARSIA/DGZ – LIMS CERVA – SANITRACE
9.1.	Neen
9.2.	JA – Dienstvergaderingen FAVV / Artikelen in de landbouwers / Conferenties, ...
10.	JA – Geregelde opleidingscycli voor praktijkdierenartsen (Formavet)
11.1.	Neen
11.2.	Neen

24. TRICHINELLA (VARKENS)

Domein en variabele (zie bijlage 7)	Antwoorden en commentaren
1.1.	Systeem
1.2.	FAVV, ITG, slachthuizen, Gewesten
1.3.	Specifiek
1.4.	Gereguleerde ziekte
1.5.	Ja
1.6.	Varkens, volgels/pluimvee, in het wild levende fauna, volksgezondheid
1.7.	Federaal
2.	Ja; Zoönose opsporen ; aantonen dat een gebied vrij is ; de prevalentie ramen
3.1.	Ja; FAVV en ITG coördineren vergaderingen met de slachthuizen en de laboratoria
3.2.	Ja; Het NRL (ITG)
3.3.	Ja; Idem Stuurgroep. Omdat de bewaking verplicht is het niet noodzakelijk de actoren te motiveren
4.	Volledig; Zal veranderen wanneer erkenning wordt verleend (geen bemonstering meer van in gecontroleerde huisvestingsomstandigheden gehouden slachtvarkens)
5.	Ja; Op basis van de digestiemethode
6.1.	Neen
6.2.	Ja; Er is een bemonsteringsplan in het slachthuis waarbij van elk karkas monsters worden genomen
6.3.	Niet van toepassing
6.4.	goed
7.	ja (ITM-ITG)
8.	Neen; Elk laboratorium (met inbegrip van bij een slachthuis horende laboratoria) bewaart zijn resultaten. Het is niet wettelijk verplicht om de resultaten naar het FAVV te sturen (behalve voor positieve gevallen)
9.1.	Neen ; Omdat de bewaking verplicht is, is er geen communicatieactie, behalve : communicatie bij een positief resultaat
9.2.	Neen
10.	Ja; Voor onafhankelijke en bij een slachthuis horende laboratoria
11.1.	Ja; Er worden ringtests georganiseerd ; er hebben audits plaatsgevonden
11.2.	Neen